

ШКОЛСКИ

Година 1, Број 5

АПРИЛ, 2017.

Основна школа „Жарко Зрењанин“ Апатин

У ОВОМ БРОЈУ ПРОЧИТАЈТЕ:

На излету	3	Музика: Акордеон (хармоника)	20-21
Радујем се пролећу	4	Врбовача	22
Из угла песника	5	Мој хоби	23
Васкрс - највећи хришћански празник	6-7	Мали школски бонтон	24
Једрилице	8-9	Правописни подсетник	25
Професионална оријентација	10-13	Да ли сте знали?	26
Како остати безбедан на инстаграму	14-15	Времеплов	27
Рачунарски кутак	16-17	Стрип: Заљубљене ципеле, П. Грипари	28
English corner	18-19		

ШКОЛСКИ

Лист ученика и наставника Основне школе „Жарко Зрењанин” Апатин
Број 5, април 2017. године

Уредници: Снежана Панковић, Вера Пинћир и Милена Војновић

Сарадници: Фондација Тијана Јурић, Ранко Перић, Милорад Баста, Данијела Барат

Техничка подршка: Биљана Поповић

Електронска пошта: casopispinokio@gmail.com

Поклон примерак штампа: Штампарија „Бирограф” Апатин

На насловној страни: Једрилице, радови ученика V разреда

На излету

Прошле суботе смо организовали мали излет на Дунав са нашом учитељицом. Са нама су била још три одељења трећег разреда. Дан је био леп, па смо наше време у потпуности искористили.

Чим смо стигли на Дунав, распоредили смо се по клупама да нешто поједемо да бисмо имали снаге за игру. После тога смо сишли низ бент и почели да се играмо. Радили смо разне ствари: прескакали смо вијачу, играли се лоптом, трчали, а неки дечаки су играли фудбал, причали и шалили се. Били смо задихани, знојави, помало и уморни, али ведри и насмејани као и тај дан обасјан сунцем.

Учитељице су седеле и причале, смејале се, а истовремено гледале шта ми радимо и уживале што нам време пролази у дружењу, шали и забави. Знају оне да смо ми несташни и пуни енергије, али као да су се изненадиле јер нашим играма и смеху није било краја. Чинило нам се као да и Дунав, светлуцајући под сунцем, ужива у нашој игри. Брзо нам је прошло време јер све што је лепо, кратко траје.

Иако нам је лепо и у школи, моји другари и ја бисмо волели да чешће овако проводимо време у природи. Наравно, волели бисмо да је са нама и учитељица, јер колико год да је изнервирамо и буде љута на нас, знамо да она ужива да буде са нама док се ми забављамо.

Михајло Цвијановић III 3

РАДУЈЕМ СЕ ПРОЛЕЋУ

Полако нам долази пролеће. Полако се све буди.

Ових дана се рано будим. То је због веселог сунца које се провлачи кроз мој прозор и обасја ме својим драгим зрацима. Моја улица није више пуста, већ пуна раздрагане дечице која не улазе у своје куће. Бицикл сам одавно извадила из подрума.

Сваког дана другарице и ја идемо у вожњу. Уживам у сређивању баште са баком. Никли су маслаци и висибаве. Хладне боје су замењене милим и топлим. Зимску гардеробу сам оставила у орман. Кад кажем „пролеће”, мислим на нешто драго, нешто пуно боја, мирисног цвећа и цвркута птица. Један од разлога зашто волим пролеће је тај што је мој рођендан у пролеће. Не знам да ли сам у праву, али мислим да су људи срећнији, више нису мрзовољни. Почињу да излазе из кућа и да се буде из дубоких зимских снова.

Фото: Мирјана Мијатовић

Аутор текста:

Мина Вукоман VI 4

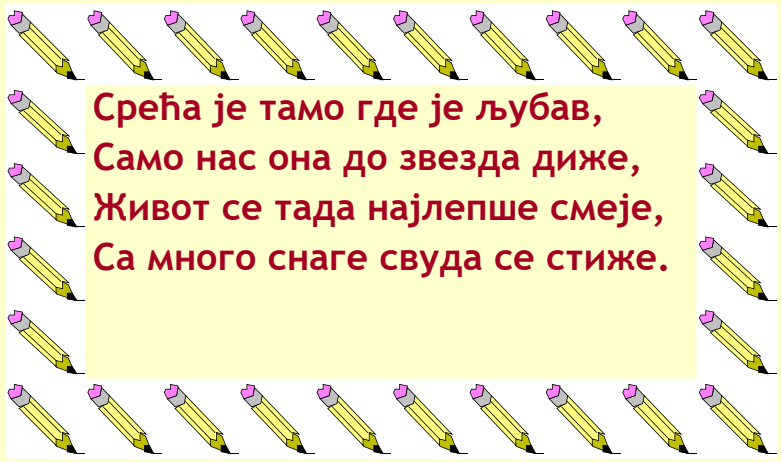
ИЗ УГЛА ПЕСНИКА

Почетком марта ове године нашу школу је посетила песникиња Мирјана Петров. Дружила се са ученицима нижих разреда и том приликом представила своју нову књигу песама за децу „Срце пуно љубави”. Њене књиге омиљене су малим ђацима већ дужи низ година, нарочито „Деца траже осмех”, „Свет слова”, „Мама, зашто немаш времена за мене” „Чаролија” и „Радост”.

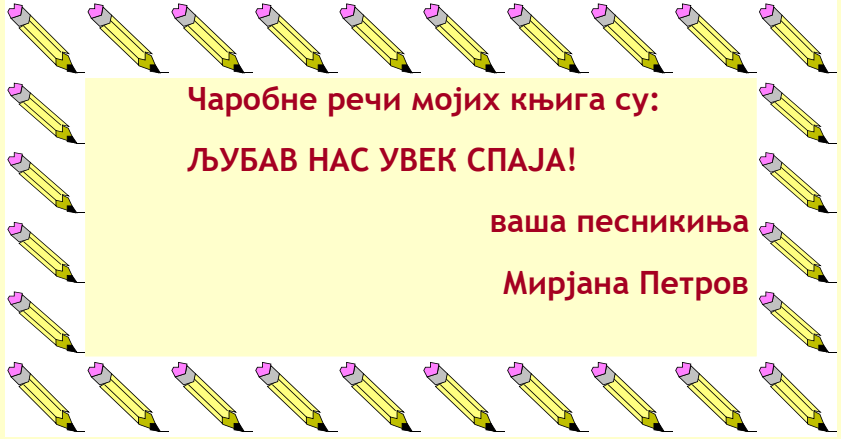
У знак захвалности за срдчан дочек и дружење у апатинској основној школи, песникиња овим путем шаље своје утиске и стихове:

„Ова школа је пуна љубави, другарства, осмеха, доброте и свега што је лепо и што је деци потребно да буду срећна”.

Срећа је тамо где је љубав,
Само нас она до звезда диже,
Живот се тада најлепше смеје,
Са много снаге свуда се стиже.

Чаробне речи мојих књига су:
ЉУБАВ НАС УВЕК СПАЈА!

ваша песникиња
Мирјана Петров

ВАСКРС - НАЈВЕЋИ ХРИШЋАНСКИ ПРАЗНИК

Неосетно су прошле недеље Часног поста. Радосна срца очекујемо празник над празницима - Васкрсење Христово. Зато смо се потрудили да овај васкршњи број стигне до вас у прави час.

Васкрс је у целом хришћанском свету највећи празник и радост над свим радостима зато што нам открива највеће и најважније тајне живота. Људи се припремају на посебан начин за сваки радосни догађај: за рођендан, за свадбу или крштење, за прославу неког породичног празника као што је крсна слава и слично. Што је радосније очекивана свечаност, то су и припреме веће. С обзиром да је Васкрс свеопшти хришћански празник, природно је да је потребна и најдужа припрема за његов дочек. Зато је пост пред Васкрс најдужи и најстрожији од свих осталих постова у години.

Последња седмица Христовог живота на земљи зове се Страсна седмица, тј. недеља Господњег страдања. То је уједно и последња седмица Великог поста. Посебан дан у овој недељи је свакако Велики петак који је уједно и најтужнији дан црквене године када се сећамо Христовог страдања. На овај дан се строго пости, једе се само суви хлеб и пије вода. Обичај је да се на овај дан фарбају васкршња јаја.

Зашто се за Васкрс фарбају јаја

Један од најстаријих хришћанских обичаја је фарбање и украшавање васкршњих јаја. А зашто се боје јаја казује стара прича: Марија Магдалина је дошла у Рим да проповеда Јеванђеље Христово. Стигла је и до цара Тиберија. На дар му је донела корпу јаја. Цар није веровао у Христово васкрсење и рекао је да би то било као кад би бела јаја у корпи променила боју. Марија Магдалина је на то рекла: „Христос Васкрсе“, а сва јаја у корпи су постала црвена.

У спомен на невино проливену крв и Васкрсење Христово, фарбају се васкршња јаја. Црвена боја је симбол радости и Васкрсења.

Шаре на васкршњим јајима

Слике на васкршњим јајима треба да подсећају на хришћански живот. Зато се на јајима најчешће осликавају ови знаци: КРСТ - знак васкрсења и вечног живота; он је знак божје љубави према људима и симбол хришћанства; ПШЕНИЦА и ГРОЖЂЕ - подсећају нас да се од њих прави хлеб и вино, које за време Свете Литургије постају Тело и Крв Господња; ЗВОНА нас позивају на богослужења, објављују празнике и најсвечаније тренутке службе; ЛАЂА - наш земаљски живот је путовање према Царству Небеском. За то путовање потребан је сигуран „брод“, а то је Православна црква без које нема спасења; СВЕЋА нас подсећа да је Христос „светлост свету“. Хришћани треба да зраче Христову светлост другима, да и они дођу до спознаје истините вере; РИБА - по старом хришћанском предању, риба је симбол Исуса Христа; овај симбол води порекло од почетних слова грчких речи: „Исус Христос Син Божји Спаситељ“ која прочитана уједно, дају на грчком језику реч са значењем „риба“.

Често се сликају и разне врсте цвећа, листови и разнолико биље што нас подсећа на пролеће када се и прославља овај Празник.

Васкрс је пролеће нашег духовног живота. Као што се у пролеће сва природа обнавља и буди из свог зимског сна тако и ми треба да се истински потрудимо да се изменимо, постанемо бољи и опростимо свима који су нас увредили. То опраштање донеће нашим душама мир, а нашим срцима радост.

На крају, желимо вам да се лепо одморите у току васкршњег распуста. Будите здрави, весели и опраштајте другима. Вама и вашим укућанима од срца честитамо празник.

Припремила: Данијела Барат, вероучитељица

СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ: СТВАРАМО НА ЧАСУ ТЕХНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА

ЈЕДРИЛИЦЕ

На часу техничког образовања наставница Биљана Поповић дала нам је задатак да направимо једрилице. За израду је било потребно:

1. Стиропор (труп)
2. Дрвени штапић (јарбол)
3. Папир у боји (једро)
4. Оловка и гумица
5. Лењери и угломер
6. Темпере и четкице
7. Машина за сечење стиропора

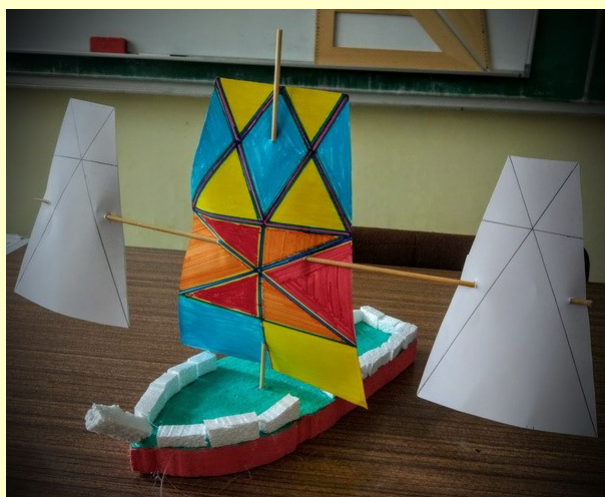
Прво смо у свеске нацртали табеле, у њих уписали шта све треба да направимо и набројали потребан материјал. Затим смо нацртали како би све то требало да изгледа, у дупло мањој величини. Једро, јарбол и труп смо нацртали заједно са помоћним линијама. Најлакше ми је било да нацртам јарбол, у нашим свескама то је само обичан правоугаоник. Најтеже сам нацртала и исекла труп, јер смо у цртању заобљеног дела користили угломер, а рад са њим је мало тежи. Када смо завршили рад у свескама и кад нас је наставница оценила, пренели смо цртеж трупа на стиропор, а једро на папир.

Коришћење машине за сечење стиропора захтева стрпљење, а ђаци га понекад баш и немају превише. Хтели смо што пре да видимо како ће наше једрилице изгледати.

Након сечења требало је да труп обојимо темперама. Цело одељење користило је зелену и розе боју.

Уследио је много лакши део, једро. Њега смо само нацртали на папиру, исекли обичним маказама и украсили. Моје једро је украшено ликовима из цртаћа, а једро другарице која седи поред мене испуњено је срцима и љубављу. Када смо саставили једрилицу, били су потребни још неки детаљи. На пример, додати још стиропора на труп или још јарбола. Најзабавнији део, у ком сам највише и уживала, је украшавање једрилице. Допада ми се како ствари другачије изгледају кад им се додају боје и украси. За мене је сасвим ново искуство рад са машином за сечење стиропора. Овакви часови су другачији и занимљиви зато што правимо разне интересантне предмете.

Аутор текста: Теодора Михајлов V 2

На крају су ученици сами одабрали најбоље радове. Објављујемо имена ученика чије једрилице украшавају насловну страну овог часописа:

Петра Лукић и Теодора Михајлов V 2, Анђела Вујин и Бранко Ђонлић V 3, Маја Коларић, Вељко Вејин и Вук Личина V 5, Ана Врачар и Димитрије Личина V 6

ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

У наредним бројевима часописа представимо три средње школе у Апатину, редоследом којим смо их посећивали. Циљ нам је да ученици основне школе и њихови родитељи стекну увид у постојећи избор смерова и образовних профила, као и могућности стицања звања или наставка школовања на факултетима по завршетку средње школе. Приказаћемо и индивидуалне одлике сваке од ових школа, разноврсну понуду ваннаставних активности и детаље из свакодневног школског живота и рада. Радује податак да смо у све три школе упознали професоре који су посвећени свом послу и ученике који са задовољством говоре о школи коју су одабрали. Надамо се да ће овај приказ помоћи ученицима да изаберу средњу школу према својим интересовањима и склоностима. Веома је важно направити прави избор, да би даље трогодишње или четворогодишње школовање било што успешније. Уједно подсећамо ученике осмог разреда да се савесно припремају за завршни тест, како би стекли довољно бодова за упис у жељену средњу школу.

У овом броју је представљена

ТЕХНИЧКА ШКОЛА СА ДОМОМ УЧЕНИКА

Претеча данашње Техничке школе са домом ученика је

Индустријско-занатска школа основана 1945. године.

У оквиру професионалне оријентације посетили смо 24. марта 2017. године Техничку школу са домом ученика. Групу су чинила три представника: ученици VIII разреда Теодора Обрадовић и Стефан Лајтар у пратњи наставнице Милене Војновић. У библиотеци школе су нас веома љубазно дочекали професори Ивица Јуришин, Перо Жунић на чијем смо часу касније били гости и директор школе Петар Поповић.

Занимали су нас смерови које нуди ова школа. Они су подељени у три подручја рада:

МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА

- Машински техничар за компјутерско конструисање (4 године), број места 30
- Аутомеханичар (3 године), број места 15
- Заваривач (3 године), број места 15

САОБРАЋАЈ

- Наутички техничар (4 године), број места 30
- У плану је и смер за возача

ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

- Кувар (3 године), број места 15
- Конобар (3 године), број места 15

Уколико број уписаних ученика прелази предвиђени број места у одељењу, аутоматски се формирају мање групе, што одговара савременим стандардима образовања и омогућава индивидуални рад и приступ сваком поједином ученику.

Поред наведених смерова, као и прилагођене праксе тј. практичне наставе уз сваки од њих, ова школа нуди и бројне ваннаставне активности. Неке од њих су:

- спортска секција
- драмско-рецитаторска
- новинарска секција
- еколошка секција

Истакли бисмо смер Машински техничар за компјутерско конструисање који је новијег датума. Актуелан је јер се велики део наставе одвија на рачунарима и то тако да сваки ученик у учионици има компјутер. Пружа изузетну могућност запослења после завршетка саме средње школе, али је и одлична основа за студије информатике, математике, електротехнике, машинства, саобраћаја и пољопривредне механизације.

У обилазак школског простора повела нас је педагог школе Верица Зорић. Показала нам је савремено опремљене учионице, кабинете опремљене рачунарима и интерактивним таблама, модерне спортске терене за одбојку, мали и велики фудбал, тенис и кошарку, фитнес салу и салу за физичку културу. У склопу школе је и дом средњошколаца, опремљен најсавременијом кухињом у којој се припрема укусна храна и уједно обавља део праксе за ученике конобаре и куваре. Други део праксе они обављају у локалним ресторанима. Дом има и своју мензу, ТВ салу, интернет учионицу, као и све наведене спортске терене на располагању.

Различити смерови, савремено опремљени кабинети, пријатни професори и ученици који су задовољни својом школом - то је све оно што смо видели и чули у овој средњој школи и схватили да је она много више него што смо могли да претпоставимо. Ученици су изјавили да школу одликује другарство, занимљиво градиво и наравно, љубав сваког појединца према будућем занимању.

Зашто је ова школа прави избор за вас?

- Оцењена је највишом оценом од стране Школске управе Сомбор
- Многи смерови служе као одлична основа за факултетско образовање
- Дати смерови су цењени и у иностранству
- Школа нуди могућност преквалификације и доквалификације
- Школа је изабрана за амбасадора Специјалног резервата природе Горње Подунавље

За додатне информације ту су имејл адреса школске библиотеке и званични сајт школе:

biblioteka.tehnicka@gmail.com
www.tehnicka-apatin.edu.rs

Аутори текста:

Теодора Обрадовић VIII 2

Стефан Лајтар VIII 6

Овом приликом захваљујемо домаћинима Техничке школе са домом ученика и верујемо да ће се овакав вид сарадње између наше две школе и даље наставити.

КАКО ОСТАТИ БЕЗБЕДАН НА ИНСТАГРАМУ

Инстаграм је једна од најпопуларнијих друштвених мрежа у свету. Убрзо након појаве Фејсбука и Твитера стекла је планетарну популарност. Велики број младих људи похрлио је на ову мрежу која им је омогућила да се представе у пуном светлу, онакви какви јесу или - какви нису. Почело је утркивање ко ће боље, лепше, па и ко ће скупље...

Већина корисника на одличан начин користи занимљиве опције ове мреже, попут неколико десетина филтера, примењујући их на фотографијама природе, панорама, старих зграда, историјских споменика. Међутим, филтери се користе и за улепшавање, а ту су и додатни алати које вешти корисници проналазе у продавницама апликација попут оних који истањују фигуру, увећавају усне, исправљају неправилности на лицу, мењају боју очију и слично. Захваљујући тим алатима, на Инстаграму сви могу бити савршени. Док се забављамо филтерима у жељи да створимо савршену слику о себи, добијемо на стотине лајкова познатих и непознатих особа, неки други људи баве се нама на потпуно другачији, опасан начин.

ПРИКРИВЕНИ (НЕ)ПРИЈАТЕЉИ - ОНЛАЈН ПРЕДАТОРИ

Инстаграм, као и Фејсбук, у потпуности дозвољава анонимност особама које немају добре намере. Крију се под лажним профилима, лажним именима, преузимају туђе слике, читаवे идентитете. Поред опасности од предатора, на Инстаграму вреба опасност и од уцена и вршњачког насиља.

БУДИТЕ ПРИСУТНИ У ЈАВНОСТИ, АЛИ ЧУВАЈТЕ ПРИВАТНОСТ

Инстаграм дозвољава опцију да профил буде јавни и приватни. Уколико подесите налог да буде приватан, нико не може да види ваше фотографије док му лично не одобрите и не прихватите га за „followera”. Насупрот овоме, млади људи теже да имају што више пратилаца ради веће популарности. Ипак, безбедност је немерљива у односу на релативну и често нереалну подршку људи које не познајете.

НЕ ГОВОРИТЕ ЦЕЛОМ СВЕТУ ГДЕ СЕ НАЛАЗИТЕ

Опција „add location” је постала изузетно популарна јер сведочи да смо били на неком важном, посебном месту. Истовремено, она свима открива и где се налазимо. Док није постојао интернет, физичко ухођење је било далеко теже. Од појаве друштвених мрежа и опције „location”, отворила се могућност да сазнамо где нам се налазе пријатељи и да их на том месту брже-боље пронађемо. Или да неко пронађе нас. Потребно је да се запитамо да ли желимо да баш свако зна где се у неком тренутку налазимо. Особе које имају лоше намере, попут предатора, педофила, трговаца људима, воде рачуна о локацијама и местима где се крећу особе - млади људи који их занимају. Управо је Инстаграм један од начина да дођу до њих.

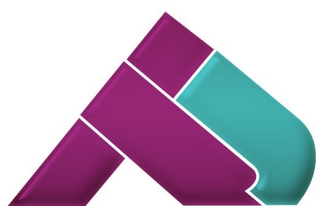
ПОШТУЈТЕ БРИГУ СВОЈИХ РОДИТЕЉА

С обзиром на повезаност с Фејсбуком, Инстаграм последњих година постаје популаран и међу старијима. Не љутите се на своје родитеље уколико прате оно што постављате и начин на који се представљате. Њихова контрола и ваша свест да су и они ту можда ће вас спречити да направите неки непромишљени потез.

Златно правило понашања на свим друштвеним мрежама:

Пре него што било шта поставите на неки од својих профила, фотографију или статус, добро размислите који ефекат желите да изазовете и помислите ко ће све видети тај садржај.

Fondacija Tijana Jurić

Аутор текста:

Бојана Латиновић, саветник за односе са јавношћу

Фондација Тијана Јурић

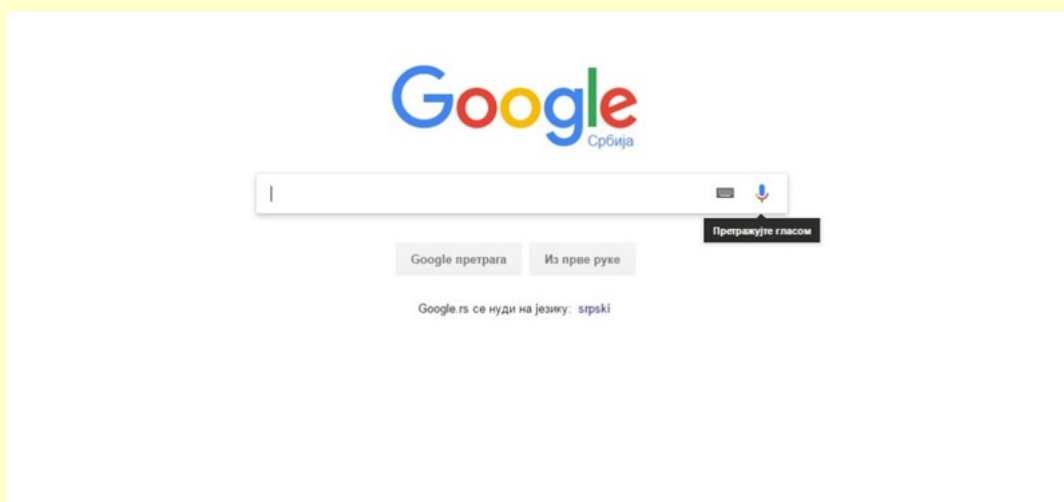
www.tijana.rs

Подешавања Google Chrome-a

- други део -

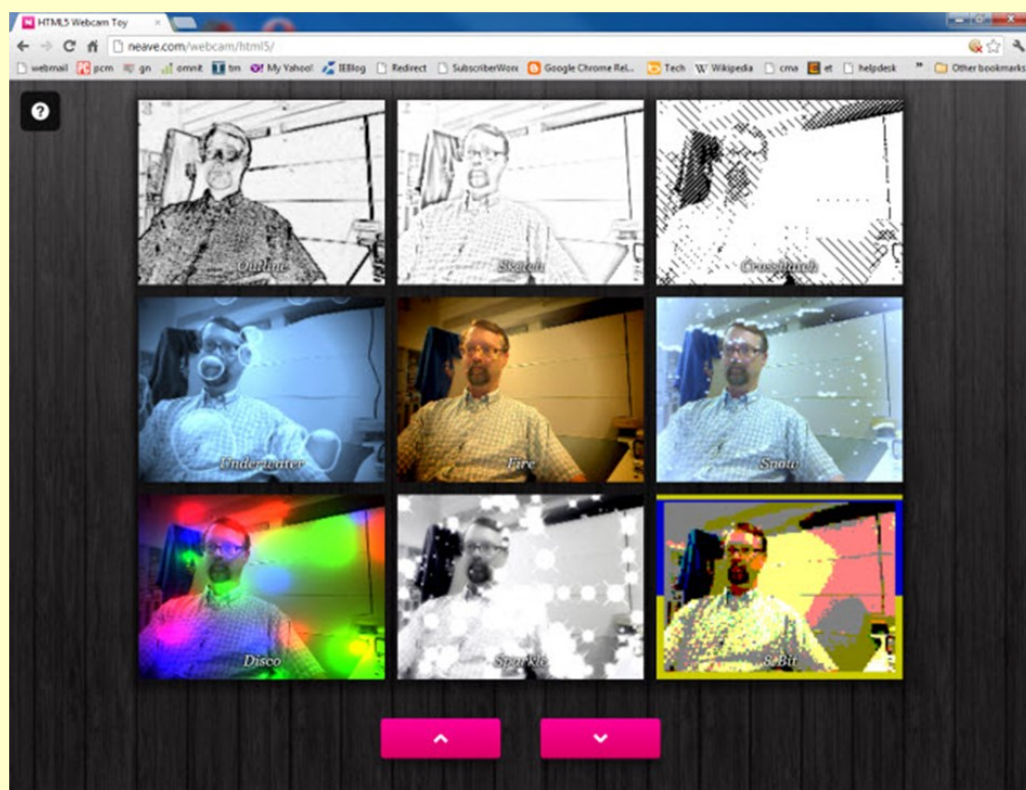
- Претрага помоћу гласа

Довољно је да кликнете на иконицу микрофона која се налази на десној страни поља за претрагу и изговорите одређене термине за претрагу. Изговорени одговори су омогућени на енглеском, немачком, француском и јапанском језику. Изговорени одговори - бета верзија су омогућени за руски, шпански, италијански, корејски и португалски (бразилска варијанта).

- Приступ веб камери

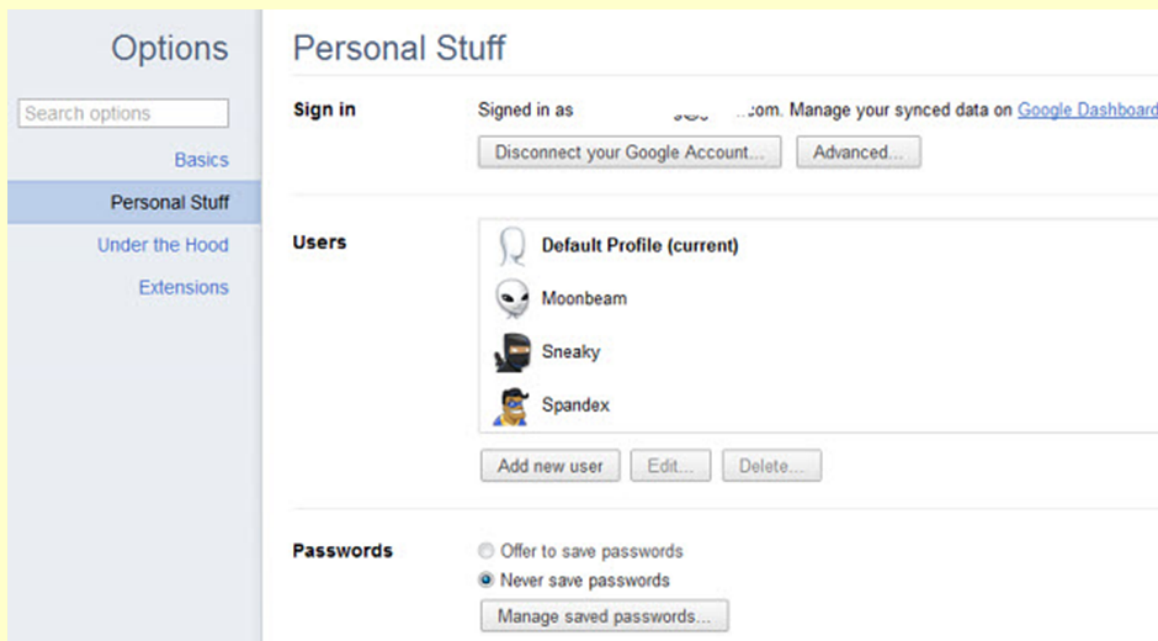
Хром може да омогући веб апликације као што су Webcam Toy. Ефекти се појављују преко лајв стриминг видеа са веб камере и ово не захтева „плаг ин“ као Flash или Silverlight.

РАЧУНАРСКИ КУТАК

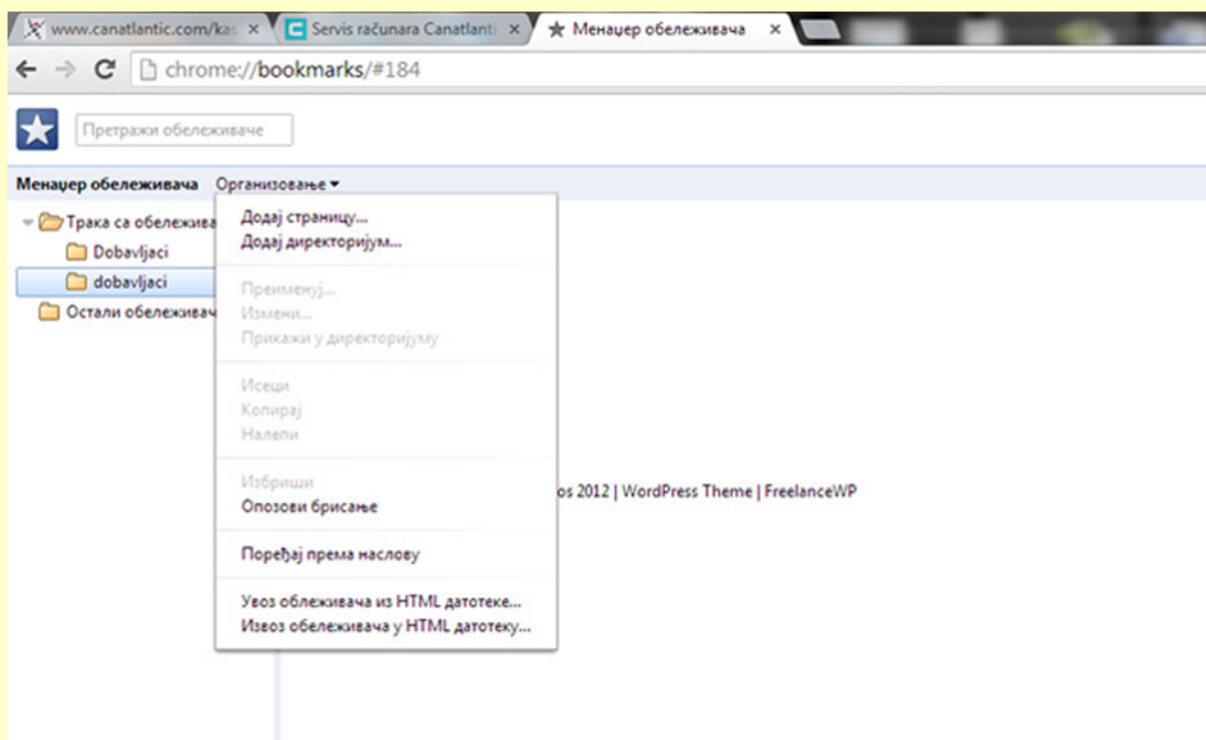
- Додајте новог корисника

Почев од Chrome 16, можете додати Chrome кориснике на једном рачунару. Сваки корисник добија паметну иконицу која се појављује у горњем левом углу претраживача.

- Менаџер обележивача

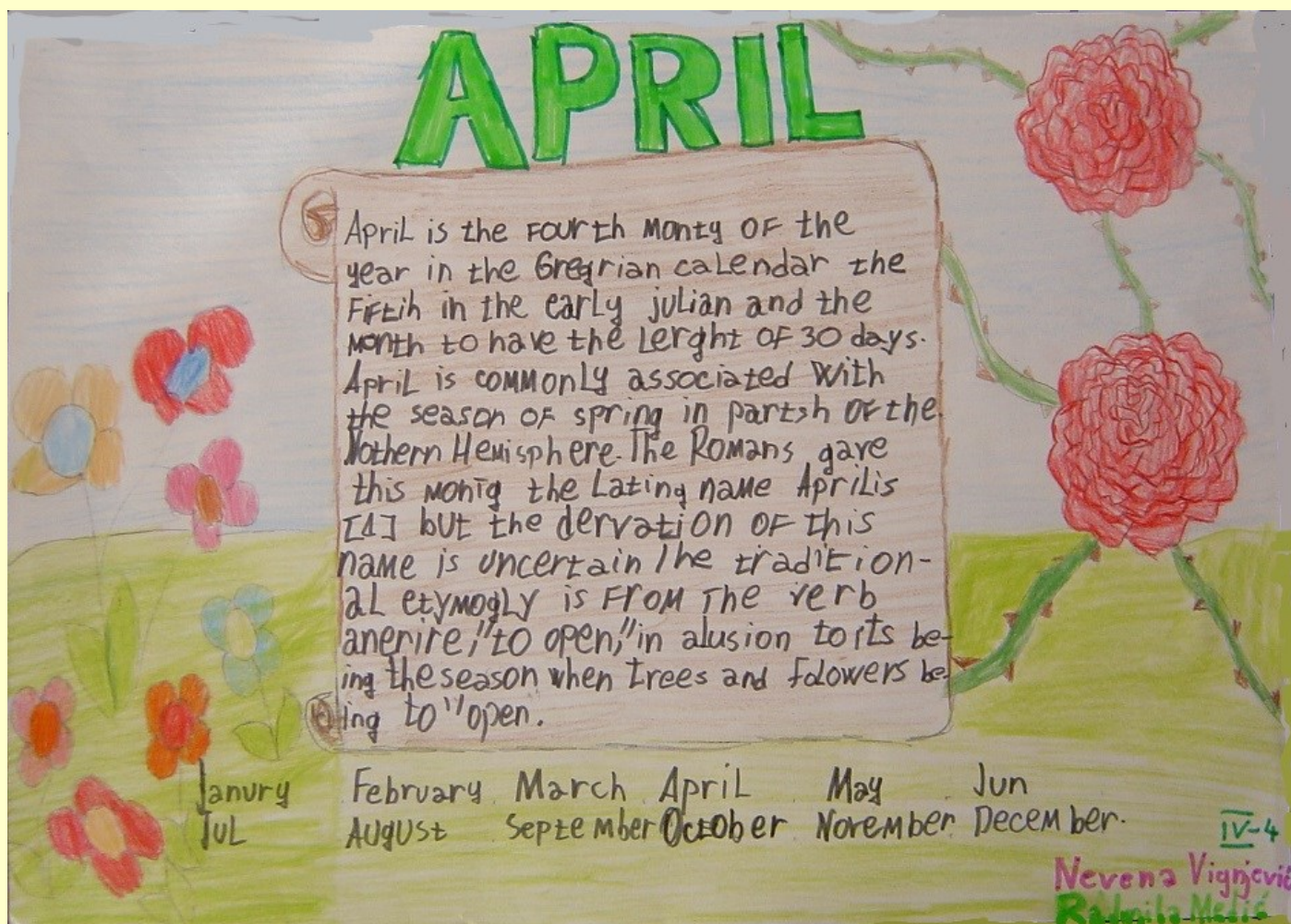
Као код многих Chrome функционалности, „bookmark manager“ се појављује као веб страница, а не у одвојеном прозору. Можете увести обележиваче са других заједничких претраживача и креирати подфолдере.

ENGLISH CORNER

ORIGIN OF MONTH NAMES

How Did the Months of the Year Get Their Names?

April prepares her green traffic light and the world thinks Go.

Christopher Morley

The first of April is the day we remember what we are the other 364 days of the year.

Mark Twain

Autori postera: Nevena Vignjević i Radmila Medić IV 4

Projekat realizovala:

Aleksandra Šimon

О представи „Жак или покорност”

У оквиру Општинске смотре дечјег стваралаштва у апатинској општини је одиграно пет дечјих представа које су се бориле за даљи пласман. Прво место је заузела представа „Жак или покорност” Ежена Јонескоа у режији Душана Штетића, а у извођењу ученика наше школе.

Нашу дружину чини 13 ученика VII и VIII разреда и наставник Душан Штетић који је и режисер целе представе. Ми смо дружина „Пирати”. Са радом смо почели у новембру месецу. Имали смо аудицију на којој су углавном прошли сви ученици који су се пријавили. Пробе смо у почетку имали једном недељно, а касније, како смо појачавали рад, пробе су биле два или три пута недељно.

Када смо први пут изводили представу сви смо били поносни и нисмо могли бити задовољнији исходом. Тада смо схватили да драмска секција није само место за глуму или место где читамо текстове, већ нам је то свима други дом, а сви учесници у представи наша мала породица.

На драмској секцији смо морали да певамо, трчимо, скачемо и радимо све што је наставник од нас захтевао. Било је напорно, али се исплатило. Имали смо и потешкоћа у раду, неких мањих проблема, али смо се држали заједно и тако превазишли све препреке.

Музика

АКОРДЕОН (ХАРМОНИКА)

Када кажемо да неко свира хармонику морамо бити опрезни. Израз хармоника користи се само у Србији. У Европи и свету се овај инструмент зове акордеон (на енглеском се пише „accordion”).

Ако странцима кажете хармоника, они ће одмах помислити да је у питању усна хармоника.

Систем језичака који трепере када на њих наиђе ваздушна струја и при томе се чује звук био је познат још пре нове ере у Кини. У Европи је овакав систем произвођења звука установио Г.Ж. Греније 1800. године, а прву направу (инструмент) сличну хармоници створио је Ешенбах 1821. године. Тај музички инструмент имао је мех за дување ваздуха и типке за произвођење тона, а добио је име „аеолидикон” (енглески: aeolidikon). За проналазача обе врсте хармоника, и усне и ручне (зовемо је још и растегача), сматра се К.Ф. Бушман који је у Берлину 1821. године конструисао прве облике ових хармоника.

Ипак, 1829. године Цирил Демијан бечки градитељ оргуља и клавира пријавио је патент за нов инструмент који је касније назван „akordion” и за њега можемо тврдити да је творац акордеона (хармонике). Његов акордеон (хармоника) имао је типке само са десне стране док их са леве није било. Временом су на овај патент додавани дугмад и механика са леве стране (да би се свирало и левом руком) и тако је добијен облик акордеона (хармонике) какав данас познајемо.

АКОРДЕОН (хармоника) је полифони инструмент (у исто време свира више тонова) и аерофони инструмент (звук се добија дувањем ваздуха) са уздужним типкама (клавијатуром) и са округлим типкама (дугмадима). Можемо рећи да се тело хармонике састоји од две дрвене кутије повезане мехом. Десна кутија са спољашње стране садржи клавијатуру и регистре и намењена је за свирање мелодије. Унутар кутије се налазе фасени (држачи металних језичака за звук).

Музика

Средишњи део чини мех који развлачењем и скупљањем удувава или издувава ваздух и тако изазива треперење металних језичака. Лева кутија регулише кретање меха. Са спољње стране су дугмад - басови који свирају пратњу (углавном), а у унутрашњости се, као и код десне стране, налазе фасени и механика.

Хармонику сматрамо нашим домаћим, српским инструментом и познајемо је као „дугметару” која свира народну музику тј. коло. Ова врста хармонике, са додатним конвертором, има већи опсег тонова што пружа могућност свирања класичне музике и то великог броја композиција које су написане за оргуље. Она омогућава и веома виртуозно и комплексно свирање па се користи у модерној класичној музици.

Акордеон се свира на свим континентима и део је фолклорне традиције великог броја народа. На њој се свира и народна и забавна музика. Најзначајније је да је акордеон инструмент равноправан са осталим инструментима симфонијског оркестра. Веома моћно звучи када слушате оркестар хармоника.

Једна занимљива врста хармонике на којој се свира танго је бандонеон.

“Пирати са Кариба” у извођењу оркестра хармоника можете погледати путем линка:

<https://www.youtube.com/watch?v=C4eR6mDDqQM>

ВРБОВАЧА

Током пролећа, обично крајем априла и у мају се у околини Апатина по старим стаблима врба нагнутим над воду, али и на трулим палим стаблима и пањевима могу наћи гљиве врбаре. Оне из даљине подсећају на низ меснатих лепеза златно-жуте или наранџасте боје посланих од већих ка мањим једне изнад других попут тањира на кори дрвећа. Свака од тих „лепеза“ је плодносно тело гљиве са чијег доњег дела се понекад пажљивијим посматрањем

могу запазити ситне рупице, заправо крајеви цевчица кроз које гљива избацује споре које јој служе за размножавање. Гљиве које на овакав начин расту на дрвећу се у народу зову пањаче а од осталих гљива се разликују по томе што немају јасно издвојену дршку и шешир, већ су лепезастог или тањирастог облика и полазе директно са коре дрвета. Већина врста пањача у Србији имају тврду или мрвасту грађу и када их пресечемо (а то зна бити тешко) личе на труло дрво или плуту. Ове тврде пањаче нису отровне, али се не могу ни јести, а у народу су се некада користиле за лакшу потпалу ватре. Наиме, стругањем гљиве се добија фина пиљевина која одлично гори, па су некада људи чували или носили са собом комаде састругане пањаче, коју су звали још и труд да би лакше запалили ватру ако их ухвати мрак у некој недођији. За разлику од труда, меке пањаче знају бити веома јестиве. Такве су буковача и врбара. Треба рећи да међу пањачама у Србији нема отровних врста, а да се врбара због своје упадљиве златно-жуте боје не може помешати ни са једном другом врстом, па је доста поуздана за сакупљање. Месо врбаре у младости је веома меко и међу прстима се цепа као пилетина, на коју јако подсећа и укусом, због чега се зове још и „жуто пиле“ или „шумско пиле“. Врбара може да достигне до пола метра величине и у том случају може бити тешка и десетак и више килограма. Приликом сакупљања треба нарочито пазити да се оно обавља на местима где има пуно врбара и никада је не треба сакупљати ако је присутна у малом броју јединки. Такође, не треба их откидати већ лагано исећи ножем близу коре стабла, да би могла да израсте нова гљива на истом месту. Треба брати само младе примерке, који су ватрено-жуте боје и мекани попут младог сира. Пре припреме, гљива се обари у сланој води, а након тога се може пећи, поховати, кувати у сосу, правити гулаш. Ову корисну гљиву воле да грицну и јелени, али и разне бубице или црвићи, па их је пре припреме за јело потребно прегледати за сваки случај. У Апатину је људи понекада сакупљају за време камповања за 1. мај или када оду на пецање. Уживајте!

Припремио: Ранко Перић, Покрајински завод за заштиту природе

МОЈ ХОБИ

Зовем се Анђела Лугоња. Када сам кренула у први разред заинтересовала сам се за шах. Замолила сам деку да ме научи. Наравно, дека је једва дочекао и ево већ три године играм са деком шах. Некад ми допусти да победим, али ја то баш и не волим јер тада не знам да ли сам добар шахиста. Желим да сама победим и кроз игру да шах научим још боље. Нас двоје сваки дан одиграмо партију шаха. Брзо ми прође време и веома сам срећна и поносна кад победим. Често, док играм, маштам и замишљавам да су фигуре јунаци из неких мојих омиљених бајки.

Учитељица нас је питала да ли неко жели да иде на такмичење у шаху. Једва сам дочекала и пријавила се. Освојила сам прво место, а у Сомбору на окружном такмичењу треће место. Мојој срећи није било краја. Знала сам да ће и дека бити срећан. Шах бих препоручила и мојим другарима, јер ту научиш да играш по правилима и да их поштујеш. Многи мисле да је то тешка и досадна игра, али кад научиш схватиш да је веома лепо и занимљиво.

Припремила: Анђела Лугоња III 2

МАЛИ ШКОЛСКИ БОНТОН

Са вршњацима

У друштву са вршњацима треба потпуно поштовати бонтон. Другови су нешто најважније у животу. Можеш их имати мало или много, али без њих се не може. Баш зато и са друговима злата вреде оне чаробне речи: **МОЛИМ, ХВАЛА, ИЗВИНИ И ИЗВОЛИ.**

Стара пословица каже да се друг у невољи познаје. Није то случајно. Друговима треба помагати у свакој ситуацији - па и у школи. Да ли то значи да преписивање домаћих задатака и шапутање на часу спада у бонтон? Не. Много је лепше и корисније да некоме објасниш лекцију, него да преписује твој готов домаћи задатак. Ипак, како да одбијеш кад знаш да ће друг иначе добити слабу оцену? Можда је најбоље овако: једном сваком може да се деси да не напише домаћи. Само да му не пређе у навiku.

Бонтон каже да не треба прислушкивати туђе разговоре. Према томе, ако две другарице оду у неки ћошак да причају о нечем што им је јако-јако важно, немој се одмах шуњати тамо да чујеш о чему се ради. Ако сазнаш нечију тајну, треба да је чуваш. Тајне и јесу зато да се чувају, иначе више не би биле тајне.

Као што треба да чувамо тајне, тако треба да чувамо и све друге ствари које припадају друговима: од најситније до најкрупније. Ако ти друг позајми оловку, треба да му вратиш опет оловку, а не некакво изгрижено и изломљено парче. Ако се баш деси да оловку сломиш или изгубиш, ред је да уместо ње вратиш другу, нову. Исто важи и за књиге, одећу и све оно што друг другу може да позајми.

Извор: Лепа реч и гвоздена врата - ђачки бонтон, Звездана Шелмић и Небојша Ћалић, Stylos, 2001, Нови Сад

ПРАВОПИСНИ ПОДСЕТНИК

Идем у Идеу или у Идеју: Писање гласа ј

Глас ј нам увек задаје доста проблема. Изговор гласа ј зависи од суседних гласова у речи. У различитим комбинацијама он се боље или слабије чује. Осим тога, глас ј може бити део структуре речи или настаје као прелазни глас између два самогласника. Правописна норма одређује кад слово ј треба или не треба писати.

Сугласник ј се по правилу пише између самогласника И-А, И-Е, И-У (што важи и за основне речи, за падеже и глаголске наставке, позајмљенице и прилагођено писање страних имена),

осим на препознатљивом споју сложених речи: авијација, дијета, тријумф, премијер итд.

Слово ј се не пише између самогласника И-О (био, пио, авион, фиока), осим у случајевима када је ј део основе: змијом, Србијом.

Слово ј се не пише у групама вокала када се слово и нађе на другом месту: наиван, каиш, наиме, преимућство, атеиста, доиста, осим када је ј део основе речи или творбеног форманта.

Кад те неко пита: „Хоћеш ли са мном у бијоскоп?“, ти му одговори: „Хоћу у биоскоп, а не у бијоскоп”.

Припремиле:

Ана Беслаћ VI 5 и Невена Медић V 5

ДА ЛИ СТЕ ЗНАЛИ ?

Папирус је први материјал за писање који је човек направио. Тај материјал, сличан данашњем папиру, почео је око 2500. пре н. е. да се израђује у Египту од самоникле мочварне биљке, једне врсте трске која се такође зове папирус. Та биљка налик на траву расте поред воде или у њој, висока је до 4 метра, а стабљика јој је дрвенаста и мекана, понекад дебела и до 10 центиметара. Биљка папирус имала је у старом Египту вишеструку примену. Од витких стабљика израђиване су кошаре, асуре, одећа, конопци, а од дебелих стабљика чак и једра. Њено језгро, кад се скува, било је храна за сиромашне, а кад се осуши, употребљавало се као гориво.

Биљка папирус се данас често користи као декоративна биљка у рибњацима и базенима у топлим крајевима или у ботаничким баштама. О томе како се од ње производио папирус данас се зна на основу записа римског писца Плинија Млађег.

Процес је отпочињао цепањем стабљике биљке папируса у траке, које су потом тањене и глачане. Траке су затим ређане једна поред друге, а преко њих је под правим углом слаган други ред трака. Такви слојеви папируса су лепљени блатном водом Нила или лепком од пшеничног брашна. Листови добијени на тај начин затим су простирани на сунце да се осуше. Папирус је неко време био један од главних извозних производа Египта, а око 1500. пре н. е. главни трговачки центар за продају папируса налазио се у граду Библосу. Папирус је у Грчку стигао у VII веку пре н. е. Касније стиже и у Рим и друге крајеве Европе где се као материјал за писање користио све до X века.

ВРЕМЕПЛОВ

Ханс Кристијан Андерсен (Оденсе, 2. април 1805 — Копенхаген, 4. август 1875) био је дански књижевник, познат као писац бајки. Паул Хазара га је назвао краљем дечјих писаца следећим речима: „Андерсен је краљ јер нико попут њега није знао продрети у душу бића и ствари“.

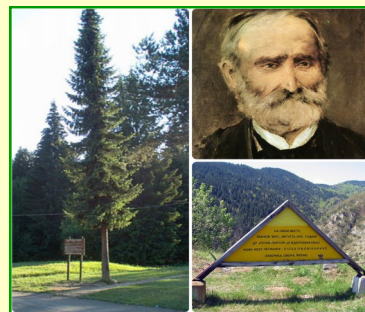
Он је проширио тематику бајке, развијао народне мотиве (Дивљи лабудови), али и стварао оригиналне приче. Његове приче су блиставе, разумљиве, буде машту и лако могу занети дете, јер је он сам умео да машта, увиђа разна чудеса и размишља као деца. „Читав је свет пун чудеса, али ми смо на њих тако навикли да их називамо свакодневним стварима“ — изјавио је Андерсен.

Квалитет његових бајки је, између осталог, у томе што је уклопио поезију у причу, уносио је нове мотиве, писао богатим, лаким и лепршавим језиком, с пуно хумора испод којег се често могу наћи озбиљни, тужни, иронични мотиви из којих деца могу учити — „Оловни војник“, „Царево ново одело“, „Мала сирена“...

CAREVO NOVO
ODELO

Јосиф Панчић је рођен је 17. априла 1814. Био је српски ботаничар, природњак и лекар, први председник Српске краљевске академије. Већи део живота посветио је изучавању флоре, фауне и минералогije у Србији. Њему припада заслуга за откриће оморике (*Picea omorika*, чувена Панчићева оморика, коју је открио у селу Ђурићи на планини Тара), једне од ретких врста четинарског дрвећа које успева искључиво у планинском подручју западне Србије, источне Босне и око средњег тока реке Дрине.

Поред тога, током свог вишегодишњег рада открио је и описао још око 100 нових, до тада непознатих биљних врста и описао око 2500 већ познатих биљних врста. У Београду је 1874. основао и уредио ботаничку башту, која се од 1889. налази на имању Јевремовац. Највиши врх Копаоника добио је назив по овом великом и значајном научнику (Панчићев врх, 2017 м), чији се маузолеј налази управо на Копаонику. Панчић је умро 8. марта 1888. у Београду.

Извор: <https://sr.wikipedia.org/s>

СТРИП

Заљубљене ципеле, Пјер Грипари

